

KS. TEODOR SZARWARK

Przydonica

MATKA BOŻA POCIESZENIA

Wieś Przydonica leży w północno-wschodniej części województwa nowosądeckiego, na Pogórzu Ciężkowickim, na zachód od Jeziora Rożnowskiego, przy bocznej drodze odchodzącej we wsi Podole od drogi z Zakliczyna do Sącza¹.

Na terenie tej miejscowości znajduje się kościół, w nim łaskami słynący obraz Matki Bożej Pocieszenia. Obraz duży, malowany olejno na płótnie, pochodzący z pierwszej połowy XVII wieku. Na obrazie Matka Boża w jednym ręku trzyma Dziecię, w drugiej berło. Dwaj aniołowie podtrzymują nad Jej głową koronę. Tło obrazu złożone, z ornamentami kwiatowymi. Płaszcz Matki Bożej ciemno-granatowy w srebrne gwiazdki².

Łaskami słynący obraz Matki Bożej Pocieszenia to dar króla Jana Sobieskiego. Przeprowadzone obecnie badania w związku z konserwacją wykazały, że obraz pochodzi z połowy XVII wieku. Posiada trzy warstwy malarzkie. Pierwotna ma jasne tło, niebiesko-perłowe z obłokami. Płaszcz Matki Bożej ciemny, granatowo-czarny, karnacja twarzy i dłoni jasna, głowa Matki Bożej otoczona aureolą oraz koroną z dwunastu czerwonych gwiazd. Dzieciątko ma suknię brązowo-różową w złote gwiazdki³.

Pod obrazem zamieszczony napis następującej treści:

*„Maria, Mater gratiae, Mater misericordiae
Tu nos ab hoste protege et hora mortis suscipe,
Maria Virgo Virginum deposce nobis hominum
Remissionem criminum Tuum placando Filium”.*

MARIA MATER GRATIAE MATER MISERICORDIAE
TU NOS AB HOSTE PROTEGE ET HORA MORTIS SUSCIPE
MARIA VIRGO VIRGINUM DEPOSCE NOBIS HOMINUM
REMISSIONEM CRIMINUM TUUM PLACANDO FILIUM

¹ J. Wiktor, *Pieniny i Ziemia Sądecka*, Kraków 1956, s. 468.

² Muzeum Diecezjalne w Tarnowie, Orzeczenie Komisji Konserwacji Obrazu MB w Przydonicy, L. dz. 173/77.

³ *Katalog Zabytków Sztuki w Polsce*, pod red. J. Szablowskiego, t. I, z. 10: pow. nowosądecki w oprac. A. Misiąg-Bocheńskiej, Warszawa 1951, s. 29—30; Por.: S. Mlyczyński ks., *Sanktuarium Matki Boskiej Pocieszenia w Przydonicy*, Cur. 129(1979), s. 315—316.

Na przełomie XVII i XVIII wieku obraz uległ przekształceniom. Został powiększony przez dodanie trzech kawałków płótna u dołu i po bokach oraz przemalowany. Wtedy to umieszczono pod nim istniejący po dzień dzisiejszy napis, aniołów z koroną oraz berło w dłoni Matki Bożej. Przemalowano również twarze. Po raz trzeci obraz uległ zmianom w XIX wieku i w tej postaci znajduje się w chwili obecnej⁴.

Kościół w Przydonicy należy do najcenniejszych okazów budownictwa drewnianego, wydaje się, że jest jedynym zachowanym w swej pierwotnej szacie, nie skażonej przeróbkami⁵. Zbudowany został w roku 1527, na co wskazuje napis na portalu, ma konstrukcję zrębową, z zewnątrz oszalowany, dach kryty blachą. Wnętrze nakryte płaskim stropem. Architektura kościoła — późnogotyka. Wewnątrz posiada polichromię późnorenesansową, odnawianą w 1862 roku przez Alojzego Pazdanowskiego i ponownie w roku 1904 przez Ignacego Mordarskiego. W prezbiterium i na ścianie północnej widnieją sceny Męki Pańskiej, zaś na ścianie południowej sceny z życia św. Stanisława Bpa. W lewym ołtarzu bocznym znajduje się tryptyk gotyki z XV wieku. W polu środkowym umieszczona jest Madonna Apokaliptyczna, na awersach skrzydeł scena Zwiastowania, na rewersach postacie św. Katarzyny i św. Barbary. W ołtarzu po prawej stronie drugi tryptyk gotycko-renesansowy z XVI wieku. Na nim w środku widoczna jest postać Matki Bożej z Dzieciątkiem w otoczeniu św. Katarzyny i św. Mikołaja. Na awersach umieszczone są sceny męczeństwa św. Katarzyny, zaś na rewersach sceny z Męki Pańskiej⁶.

Ołtarz główny utrzymany w stylu rokokowym. W środku mieści obraz Matki Bożej, w zwieńczeniu obraz św. Floriana.

W roku 1596 parafia Przydonica została afiliowana do sąsiedniej parafii Podole, na przeciąg 393 lat. Dopiero w roku 1889 stała się niezależną ekspozyturą, a w roku 1925 przywrócone jej zostały prawa samodzielnej parafii⁷. Nic dziwnego, że nie posiadamy z tego okresu dokumentów parafialnych pozwalających naświetlić rozwój kultu maryjnego w sanktuarium. Kronika parafialna z roku 1931 podaje, że tak miejscowa ludność jak i z sąsiednich parafii z wielką ufnością ucieka się w modlitwie do Matki Bożej Pocieszenia w celu oddalenia nawałnic, choroby czy wojny. Zaś księga łask i cudów, założona w roku 1964, zawiera wiele podziękowań za uzdrowienia, przetrwanie wojny, ukończenie studiów⁸.

Z każdym rokiem wzrasta w sanktuarium kult maryjny. Co roku odbywają się dwa odpusty: na uroczystość Matki Bożej Pocieszenia oraz Różańcowej, na które przybywają tysiączne rzesze pielgrzymów z Nowego Sącza, Wielogłów, Jelnej, Siennej, Janczowej, Jasiennej, Podola i wielu innych odległych parafii. Około 150 pielgrzymów prosi o odprawienie Mszy św. przed obrazem MB Pocieszenia w celu uproszenia łask czy też podziękowania. W święta maryjne oraz podczas odpustów, tak parafianie jak również pielgrzymi obchodzą na kolanach ołtarz Matki Bożej. W parafii intensywnie rozwijają się Róże Żywego Różańca. W środy odprawiane są Nowenny Nieustanne, zaś w soboty nabożeństwa ku czci MB Królowej Polski, na które wierni licznie uczęszczają. Przed świętami Niepokalanego Poczęcia oraz Wniebowzięcia, jak również przed odpustami urządzone są nowenny.

⁴ MDwT, Orzeczenie Komisji...

⁵ J. Wiktor, dz. cyt., s. 492.

⁶ *Rocznik Diecezji Tarnowskiej 1972*, s. 609 i n.; H. Pieńkowska, *Tarnów—Nowy Sącz*, w: „Zabytki na trasach turystycznych woj. krakowskiego”, Kraków 1975, nr 17; J. Wiktor, dz. cyt., s. 492—500.

⁷ *Rocznik Diecezji Tarnowskiej 1972*, s. 609.

⁸ Archiwum Parafialne w Przydonicy, Cuda i łaski otrzymane za przyczyną Matki Bożej Pocieszenia w Przydonicy (spisane od 1 08 1964), z. 2.